

De leden van Provinciale Staten van
Noord-Brabant

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 614 11 15
info@brabant.nl
www.brabant.nl
Bank ING 67.45.60.043
Postbank 1070176

Onderwerp

Beantwoording vragen ex artikel 3.2 van het Reglement van Orde over het onderzoek van OTB in opdracht van Milieudefensie met betrekking tot het Logistiek Park Moerdijk

Geachte dames en heren,

Bij brief van 20 april 2008, ingekomen 21 april 2008 heeft mevrouw Lestrade mede namens D66 Noord-Brabant vragen gesteld als bedoeld in artikel 3.2 van het Reglement van Orde voor Provinciale Staten.

De inhoud van deze brief luidt als volgt:

“Afgelopen week zijn de resultaten van het onderzoek van OTB (het onderzoeksinstituut van de universiteit Delft) met betrekking tot Logistiek Park Moerdijk bekend geworden. Het onderzoek heeft het karakter van een second opinion over onderbouwing van de ruimtebehoefte en argumentatie waarom de locaties Roode Vaart en Lage Zwaluw ongeschikt worden geacht een deel van de ruimtebehoefte op te vangen.

Tevens worden de logistieke trends beoordeeld zoals die worden gebruikt als argument tegen het inpassen van de logistieke ruimtebehoefte op het bestaande bedrijventerrein Moerdijk.

Het was kortom een beoordeling van plannen en onderzoek.

De mening van OTB verschilt op cruciale punten met die van DHV, het bureau dat het rapport heeft geproduceerd op basis waarvan u uw beslissing met betrekking tot Logistiek Park Moerdijk heeft genomen. De kritiekpunten van OTB op het onderzoek van DHV hebben betrekking op het verkeerd interpreteren en gebruiken van bestaande gegevens en het niet verifieerbaar zijn van (“blackbox”) van bepaalde onderzoeken.

De fractie van D66 wil graag in aanvulling op reeds door GroenLinks gestelde vragen de volgende zaken aan de orde stellen.

Met betrekking tot de door OTB geconstateerde verkeerde interpretatie en het verkeerde gebruik van gegevens door DHV:

Datum

19 mei 2008

Ons kenmerk

1412296

Uw kenmerk

-

Contactpersoon

A. Doedens

Directie

Economie & Mobiliteit

Telefoon

(073) 681 22 97

Fax

(073) 680 76 47

Bijlage(n)

1

E-mail

A.Doedens@brabant.nl

Het provinciehuis is vanaf het centraal station bereikbaar met stadsbus, lijn 61 en 64, halte Provinciehuis of met de treintaxi.

- a. Heeft u de resultaten van het onderzoek van OTB ter reactie voorgelegd aan de onderzoekers van DHV?
- b. Zo nee waarom niet?
- c. Zo ja, bent u bereid om de reacties van DHV op alle door OTB genoemde punten aan PS en OTB voor te leggen, zodat ze in aanstaande commissievergadering RM meegenomen kunnen worden in de beraadslaging?

Datum

19 mei 2008

Ons kenmerk

1412296

Met betrekking tot de door OTB geconstateerde onmogelijkheid tot verificatie van de onderzoeksresultaten van DHV:

- a. Bent u, met D66, van mening dat onderzoek te allen tijde verifieerbaar moet zijn?
- b. Heeft u met DHV over het door OTB geconstateerde manco met betrekking tot verificatiemogelijkheid van onderzoeksgegevens gesproken?
- c. Zo nee, waarom niet?
- d. Zo ja wat was de reactie van DHV?

Voor het geval DHV aangeeft van mening te zijn dat haar onderzoek wel verifieerbaar is:

- e. Kunt u aangeven op welke wijze de door OTB genoemde onderzoeksgegevens van DHV verifieerbaar zijn in het aan PS ter hand gestelde materiaal?

De antwoorden op deze vragen betreft D66 graag in de discussie in de Commissie RM op 25 april, vandaar dat wij u verzoeken met spoed te reageren op deze brief.”

Wij beantwoorden deze vragen als volgt:

Vraag A t/m C: Ons college heeft kennisgenomen van het rapport van OTB en heeft hierover contact gehad met DHV. Het is tot op bepaalde hoogte terecht dat OTB de systematiek van DHV vergelijkt met die van de Bedrijfslocatiemonitor (BLM) zoals die door het Centraal Planbureau is opgesteld omdat de aanpak van DHV gestoeld is op de BLM. Belangrijk en wezenlijk verschil hierbij is echter dat de door DHV gehanteerde systematiek juist een aanvulling is van de BLM. Deze aanvulling heeft betrekking op sectoruitwerking en de geografische uitwerking. Het Centraal Planbureau baseert haar BLM op een algemene economische Lange Termijn Verkenning die niet meer (zoals eerder) is gebaseerd op specifieke sectorstudies. De BLM uitwerking per sector is daarmee niet meer voorhanden. DHV geeft een voor Moerdijk gebiedsspecifieke uitwerking van het BLM: De algemene BLM prognose wordt binnen Nederland toegedeeld aan regio's. Het Planbureau geeft in haar BLM 2005 expliciet aan dat specifiek in de situatie van Moerdijk inzicht in regionaal economische ontwikkelingen moet worden verkend om over te kunnen gaan tot een specifieke vraagruiming. DHV heeft dat in haar studie wel gedaan. Dat juist de

sectoren chemie en logistiek een grote impact hebben, hetgeen OTB onderschrijft, is nader onderbouwd in de sectoranalyses van DHV, waarin herleidbare en betrouwbare bronnen zijn gebruikt (allen opgenomen in het bijlagenrapport sectorstudies).

Tenslotte merken wij op dat de ruimteraming (en dito reservering) zijn gebaseerd op de hogere groeiscenario's. Door de Ministeries van VROM en EZ wordt in ruimteramingen een hoog groeiscenario gehanteerd. De DHV studie kwam lager uit. Daarmee was er in juni 2006 geen sprake van een optimistischer ramen door DHV.

Hoewel er kwantitatief voldoende ruimte beschikbaar is op het huidige bedrijventerrein Moerdijk blijkt uit het DHV onderzoek nadrukkelijk dat ook de kwaliteit van het aanbod van groot belang is om de ruimtevraag te kunnen accommoderen. Juist de doelgroepen van Moerdijk (chemie, logistiek) hebben speciale vestigingswensen (mogelijkheden tot clustervorming, kavelomvang, imago). OTB onderschrijft het belang van deze vestigingsplaatsfactoren stuk voor stuk maar trekt niet de conclusie dat daarmee het huidige aanbod niet overeenstemt met de vraag.

Vraag A t/m E: Ja, wij zijn met D66 van mening dat onderzoek te allen tijde verifieerbaar moet zijn. Wij zijn van mening dat in het door DHV uitgevoerde onderzoek het onderzoek ook verifieerbaar is. Het proces van opbouw van de studie is in nauwe samenwerking tussen onderzoeksbureau en opdrachtgevers ingezet en voltooid. Naast de provincie waren de gemeente Moerdijk en de ministeries van VROM en EZ medeopdrachtgever. Elke stap is met de opdrachtgevers van het onderzoek besproken. Ook is er tijdens dit onderzoek nauw overleg geweest tussen DHV en het Centraal Plan Bureau over de gevolgde methodiek.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

, voorzitter

, secretaris

Datum

19 mei 2008

Ons kenmerk

1412296

Bijlage 1

**Eerste reactie op hoofdlijnen op rapport TU Delft (19 maart 2008) op DHV
Rapport juni 2008**

Aan: drs B. Doedens

Van: drs H. Timmermans/ Drs E. Regterschot

Datum: 23 april 2008

Deze notitie betreft een eerste reactie op een aantal hoofdelementen. De vraag werd op 21 april 2008 gesteld.

Een opmerking vooraf: er is door OTB geen contact gezocht met DHV over haar onderzoek.

De reactie van onderzoeksbureau OTB – eerder betrokken bij het dossier Moerdijk met een reactie op eerdere uitgebrachte onderzoeksrapporten¹ - richt zich in hoofdlijnen op twee punten:

1. Vraagkant: te optimistische groeiverwachting i.v.m. BLM-systematiek;
2. Aanbodkant: aanbod van alternatieve bedrijventerreinen wordt te summier verondersteld.
3. Proces

Ad . 1: DHV systematiek is juist aanvulling van BLM en moet als zodanig worden beoordeeld.

OTB vergelijkt de DHV-systematiek met die van de BLM. Dit is tot bepaalde hoogte terecht: de DHV-systematiek is namelijk gestoeld op de BLM.

Belangrijk en wezenlijk hierbij is echter dat de door DHV gehanteerde systematiek juist een in- en aanvulling is van de BLM. Deze aanvulling heeft betrekking op sectoruitwerking en de geografische uitwerking.

- DHV geef sectorspecifieke in- en aanvulling van het BLM: Het Centraal Planbureau baseert haar BLM op een algemene economische Lange Termijn Verkenning die niet meer (zoals eerder) is gebaseerd op specifieke sectorstudies. De BLM uitwerking per sector is daarmee niet meer voorhanden.
- DHV geeft een voor Moerdijk gebiedsspecifieke uitwerking van het BLM: De algemene BLM prognose wordt binnen Nederland toegedeeld aan regio's. Het Planbureau geeft in haar BLM 2005 expliciet aan dat specifiek in de situatie van Moerdijk inzicht in regionaal economische ontwikkelingen moet worden verkend om over te kunnen gaan tot een specifieke vraagraming. Dit is de reden geweest dat DHV in deze studie nauw overleg heeft gepleegd met het CPB.

¹ Zie E. Louw, E. Olden (2004) Nut en noodzaak van Moerdijkse Hoek (in opdracht van Milieudefensie), waarin alle eerdere en recente ruimteramingen m.b.t. Moerdijk als "te hoog" worden gekwalificeerd. Dit is opvallend. Des te opvallender is dat diezelfde kritiek ook nu weer wordt gebezigd.

Met nadruk dient te worden vermeld dat deze uitwerking geen automatisch “opplussen” betekent, zoals de OTB doet voorkomen. Incorporatie van gebiedspecifieke sectortrends kan ook lager of neutraal uitkomen dan de BLM-systematiek (bv. metaalindustrie), en dit zal mogelijk ook gelden voor bepaalde regio’s, welke gezien de onderzoeksscope niet zijn gezien.

Dat juist de sectoren chemie en logistiek een grote impact hebben, hetgeen OTB onderschrijft, is nader onderbouwd in de sectoranalyses, waarin herleidbare en betrouwbare bronnen zijn gebruikt (allen opgenomen in het bijlagenrapport sectorstudies)².

Tenslotte dient te worden opgemerkt dat de ruimteraming (en dito reservering) zijn gebaseerd op de hogere groeiscenario’s. Door de Ministeries van VROM en EZ wordt in ruimteramingen een hoog groeiscenario gehanteerd: Uitgangspunt voor de raming is nog steeds het GE scenario.. De DHV studie kwam lager uit. Daarmee was er in juni 2006 er geen sprake van een optimistischer ramen door DHV, maar juist gematigd en realistisch berekenen. (Nieuw is dat eind 2007 is tussen rijk en IPO uitgesproken te streven naar instrumenten om mogelijk richting het TM-scenario te ramen)

Ad 2. Aanbod van alternatieve bedrijventerreinen kwantitatief inderdaad voldoende, kwalitatief NIET

Gezien de verwachte ruimtevraag is er voldoende ruimte is op het huidige bedrijventerrein Moerdijk. Hiermee onderschrijft men – ten dele – de conclusies van DHV. “Ten dele”, immers: deze ruimtevraag is niet slechts kwantitatief, maar ook kwalitatief. DHV gaat hier uitgebreid op in haar onderzoek, en werkt de drie voornaamste argumenten uit (zie voor detail hoofdstuk 6)

1. De beschikbaarheid van het aanbod binnen Port of Brabant (segmentatie)
2. De kwalitatieve aansluiting van vraag en aanbod
3. De aanvullende ambities vanuit het beleid (Pieken in de Delta) en vanuit de marktsector (gebaseerd op interviews met leidende, veelal internationale bedrijven) .

Juist de doelgroepen van Moerdijk (chemie, logistiek) hebben speciale vestigingswensen (mogelijkheden tot clustervorming, kavelomvang, imago). OTB onderschrijft het belang van deze vestigingsplaatsfactoren stuk voor stuk (zie p. 18, 19 rapportage) maar trekt niet de conclusie dat daarmee het huidige aanbod niet overeenstemt met de vraag.

² Hoewel de onderzoekers van OTB geen contact hebben gehad met de onderzoekers van DHV dient er logischerwijze vanuit te worden gegaan dat dit bijlagenrapport bij OTB bekend is.

DHV gaat uit van de locatievoorkeuren van het bedrijfsleven en van het beleid van de regio, de provincie en het Rijk. De locatievoorkeuren van het bedrijfsleven zijn mogelijkheden tot clustering, een op logistiek toegesneden terrein met dito faciliteiten en infrastructuur en imago. Dit laatste is ook in sectoren als logistiek en bijv voeding steeds meer van belang. En als die kwaliteit niet wordt geboden zal de mogelijke keus van het bedrijfsleven op andere regio's vallen die die kwaliteit wel bieden.

OTB lijkt voor dit aspect, gegeven de kwantitatieve benadering, een blinde vlek te hebben.

Tenslotte dient de opmerking te worden gemaakt welke niet expliciet in het rapport van DHV vermeld is, maar wel impliciet volgt uit de aanvullende ambities van overheid en bedrijfsleven, namelijk dat het vanuit het oogpunt van duurzaamheid een krachtig duurzaam bedrijventerrein de voorkeur geniet boven een versnippering van chemische en logistieke activiteiten over de hele regio. Om versnippering en verrommeling en sub optimale toekenning van locatievoorkeuren te voorkomen is ook niet gekozen voor logistiek op Lage Zwaluwe en voor het op korte ontwikkeling van het zuidelijk deel van de Roode Vaart.

Proces

Het proces van opbouw van de studie is in samenwerking met de opdrachtgever ingezet en voltooid. Elke stap is met de Provincie, met de gemeente Moerdijk en met de ministeries van EZ en VROM besproken. Ook zijn interviws gehouden met bijv de bewonersorganisatie in Moerdijk, met de Kvk en de Milieufederatie.